

Motion till riksdagen 2009/10:Fö233

av **Tommy Ternemar m.fl. (s)**

Naturolyckor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av en samlad strategi för att klara kommande naturolyckor.

Motivering

Naturkatastrofer med direkt koppling till klimatförändringarna har under en lång tid blivit allt vanligare. Antalet inträffade klimathändelser i Europa fördubblades under 90-talet jämfört med det föregående decenniet. De senaste åren har olika naturolyckor inträffat i Sverige, t.ex. skyfall, översvämningar och stormar. Det är sådant som kan härledas till klimatförändringar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nyligen kartlagt vilken forskning som genomförts, både nationellt och internationellt, för att studera klimatförändringarnas påverkan i samband med naturolyckor. Risken för skogsbränder, översvämningar, ras och skred kommer sannolikt att öka i Sverige till följd av ett förändrat klimat.

Sverige måste med anledning av detta ta fram strategier för att klara av konsekvenserna av förändringarna i klimatet.

FN har inom ramen för sin International Strategy for Disaster Reduction tagit fram Guidelines for Reducing Flood Losses. FN skriver i sin sammanfattning att en riskvärdering behöver finnas som ett underlag för planering och genomförande om man ska nå en långsiktigt hållbar lösning. Man måste överväga om nuvarande markanvändning måste ändras osv. Över huvud taget bör man ändra synsätt från en efter-katastrofen-handlingsplan till en som är förebyggande. EU, i sin tur, har tagit fram ett liknande dokument: Best Practices on Flood Prevention, Protection and Mitigation. Där fastslås också vikten av att arbeta förebyggande. Där beskrivs dessutom hur det förebyggande arbetet ofta får med sig positiva bieffekter. De konstaterar att vi måste

Fel! Okänt namn på

lära oss att leva med klimatrelaterade naturolyckor och öka människors medvetenhet om detta.

Sverige måste därför ta fram en strategi för att klara av de sannolika förskjutningarna i klimatet och de konsekvenser de för med sig. I en sådan strategi bör bl.a. följande ingå:

1. fortsatt och fördjupad analys av hot, risker och potentiella konsekvenser
2. prioritering av åtgärder utifrån tydliga principer och kriterier
3. plan för förebyggande och skadebegränsande åtgärder men också för att minska konsekvenser av framtida klimatförändringar t.ex. genom framsynt planering av bebyggelse och infrastruktur.
4. planering för hantering av naturolyckor.

Ytterst är det regeringen som måste göra prioriteringarna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bör få en viktig roll i arbetet rörande naturolyckor som en nationell samordnande instans för att – tillsammans med andra berörda myndigheter – arbeta långsiktigt förebyggande och göra långsiktiga strategiska bedömningar, initiera forskning och kompetensutveckling, ge stöd till och samordna lokala initiativ och följa upp arbetet. Med en god samordning finns stora samhällsvinster att göra.

MSB har också en viktig roll i att ta fram riktlinjer och strategier till stöd för lokala och regionala myndigheters förebyggande arbete. Inte minst behöver kommuner riktlinjer och stöd i sitt förebyggande arbete. Med bra samordning kan de lokala och regionala myndigheterna bygga upp en bra kompetens och en bra förebyggande verksamhet.

För att kunna möta hoten om naturolyckor så behöver utbildningen och forskningen inom området stärkas för att möta behovet av kompetensförsörjning på sikt. Detta utgör således ett viktigt element i en strategi. Att t.ex. geoteknisk forskning bedrivs i Sverige är av största betydelse mot bakgrund av de speciella geologiska och klimatologiska förhållanden som finns i Norden. Det behövs ökad kunskap inom ett flertal markrelaterade områden, t.ex. kunskap om klimatförändringar, infrastruktur, byggande i tätort och geotekniska risker. En effektiv samverkan och samordning mellan högskolor, institut och övriga aktörer samt mellan olika vetenskaper innefattande annan teknik, naturvetenskap och samhällsvetenskap är av största vikt för att skapa en god beredskap.

Stockholm den 22 september 2009

Tommy Ternemar (s)

Ann-Kristine Johansson (s)

Lars Mejern Larsson (s)

Berit Högman (s)

Marina Pettersson (s)